

Sbírka zákonů a nařízení státu československého.

Částka XXVII.

Vydána dne 6. března 1920.

Obsah: (Čís. 123 a 124.) 123. Zákon, kterým vydává se řád volení do poslanecké sněmovny. —
124. Zákon o složení a pravomoci senátu.

Zákon ze dne 29. února 1920,

kterým vydává se řád volení do poslanecké
sněmovny.

Čís. 123.

Článek I.

Území československé republiky rozděluje
se pro volby do poslanecké sněmovny v tyto vo-
lební kraje:

Volební kraj první

se sídlem krajské volební komise v Praze; vo-
lební kraj tvoří hlavní město Praha a soudní
okresy:

Bechyně, Benešov, Beroun, Brandýs nad
Labem, Brod Český, Brod Německý, Čáslav, Do-
bříš, Habry, Hora Kutná, Hořovice, Humpolec,
Chotěboř, Janovice Uhlířské, Jilové, Kamenice
nad Lipou, Karlín, Kolín, Kostelec nad Černými
Lesy, Kouřim, Kralovice Dolní, Ledeč, Milévsko,
Mirovice, Neveklov, Nusle, Pacov, Pelhřimov,
Počátky, Polná, Příbram, Přibyslav, Říčany,
Sedlčany, Sedlec, Smíchov, Soběslav, Stoky,
Tábor, Vinohrady Královské, Vlašim, Votice, Vo-
žice Mladá, Vršovice, Zbraslav, Žižkov.

První volební kraj volí poslanců 45

Volební kraj druhý

se sídlem krajské volební komise v Pardubicích;
volební kraj tvoří soudní okresy:

Hlinsko, Holice, Chrudim, Kostelec nad Orlicí,
Králíky, Landškroun, Litomyšl, Mýto Vysoké,
Nasavrky, Pardubice, Polička, Přelouč, Skuteč,
Ústí nad Orlicí, Žamberk.

Druhý volební kraj volí poslanců 11

Volební kraj třetí

se sídlem krajské volební komise v Hradci Krá-
lové; volební kraj tvoří soudní okresy:

Broumov, Bydžov Nový, Dvůr Králové, Ho-
řice, Hostinné, Hradec Králové, Chlumec nad
Cidlinou, Jaroměř, Maršov, Náchod, Nechanice,

Nové Město nad Metují, Opočno, Police, Rokyt-
nice, Rychnov nad Kněžnou, Skalice Česká, Te-
plice, Trutnov, Úpice, Žacléř.

Třetí volební kraj volí poslanců 12

Volební kraj čtvrtý

se sídlem krajské volební komise v Mladé Bo-
leslavi; volební kraj tvoří soudní okresy:

Bělá pod Bezdězem, Benátky Nové, Boleslav
Mladá, Brod Železný, Dub Český, Fridland, Hra-
diště Mnichovo, Jablonec, Jičín, Jilemnice, Libáň,
Liberec, Lomnice nad Popelkou, Mělník, Městec
Králové, Nové Město pod Smrkem, Nymburk, Paka
Nová, Poděbrady, Roketnice, Semily, Sobotka,
Tanvald, Turnov, Vrchlabí, Vysoké nad Jizerou.

Čtvrtý volební kraj volí poslanců 17

Volební kraj pátý

se sídlem krajské volební komise v České Lípě;
volební kraj tvoří okresy:

Benešov, Bor, Cvikov, Děčín, Dubá, Haňš-
pach, Chabařovice, Chrastava, Jablonné Něme-
cké, Kamenice Česká, Lípa Česká, Litoměřice,
Mimoň, Ouštěk, Rumburk, Štětí, Šluknov, Ústí
nad Labem, Warnsdorf.

Pátý volební kraj volí poslanců 13

Volební kraj šestý

se sídlem krajské volební komise v Lounech; vo-
lební kraj tvoří soudní okresy:

Bastánperk, Bílina, Duchcov, Hora Sv. Ka-
teřiny, Chomutov, Jirkov, Kralupy, Kladno, Křivo-
klát, Libochovice, Litvínov Horní, Louny, Lovo-
sice, Most, Postoloprty, Rakovník, Roudnice,
Slaný, Strašecí Nové, Teplice, Unhošť, Velvary,
Žatec.

Šestý volební kraj volí poslanců 17

Volební kraj sedmý

se sídlem krajské volební komise v Karlových
Varech; volební kraj tvoří soudní okresy:

Aš, Bečov, Blatno, Bočov, Cheb, Doupov,
Falknov, Jáchymov, Jesenice, Kadaň, Karlovy

Vary, Kynžvart, Kraslice, Locket, Neydek, Podbořany, Přisečnice, Veprty, Vildštejn, Žlutice.

Sedmý volební kraj volí poslanců 12

Volební kraj osmý

se sídlem krajské volební komise v Plzni; volební kraj tvoří soudní okresy:

Bezdrůžice, Blatná, Blovice, Breznice, Dobruška, Domažlice, Hartmanice, Hory Kašperské, Horšův Týn, Hostouň, Kdýně Nová, Klatovy, Kralovice, Manětín, Mariánské Lázně, Nepomuky, Nýrsko, Planá, Plánice, Plzeň, Přeštice, Přimda, Rokycany, Ronšperk, Stodo, Stříbro, Sušice, Tachov, Teplá, Touškov, Zbiroh.

Osmý volební kraj volí poslanců 17

Volební kraj devátý

se sídlem krajské volební komise v Čes. Budějovicích; volební kraj tvoří soudní okresy:

Brod Vyšší, Budějovice České, Bystřice Nová, Hluboká, Horažďovice, Hradec Jindřichův, Hradý Nové, Chvalšiny, Kaplice, Krumlov, Lišov, Lomnice nad Lužnicí, Netolice, Písek, Planá Horní, Prachovice, Strakonice, Sviny Trhové, Třeboň, Týn nad Vltavou, Veselí nad Lužnicí, Vimperk, Vodňany, Volary, Volyně, Vitorazsko.

Devátý volební kraj volí poslanců 13

Volební kraj desátý

se sídlem krajské volební komise v Jihlavě; volební kraj tvoří soudní okresy:

Budějovice Moravské, Byteš Velká, Dačice, Hrotovice, Jaroslavice, Jemnice, Jihlava, Krumlov Moravský, Meziříčí Velké, Mikulov, Náměšť, Slavonice, Telč, Třebíč, Třešť, Vranov, Znojmo.

Desátý volební kraj volí poslanců 9

Volební kraj jedenáctý

se sídlem krajské volební komise v Brně; volební kraj tvoří soudní okresy:

Blansko, Boskovice, Brno město, Brno okres, Bučovice, Bystřice nad Pernštýnem, Hustopeč, Ivančice, Jevíčko, Klobouky u Brna, Kunštát, Mor. Třebová, Nové Město, Pohořelice, Slavkov, Svitavy, Tišnov, Vyškov, Žďar, Židlochovice.

Jedenáctý volební kraj volí poslanců 16

Volební kraj dvanáctý

se sídlem krajské volební komise v Olomouci; volební kraj tvoří soudní okresy:

Bruntál, Bystřice pod Hostýnem, Dvůr, Frývaldov, Javorník, Jindřichov, Holešov, Kojetín, Konice, Kroměříž, Libava Město, Lipník, Litovel, Mohelnice, Olomouc, Plumlov, Prostějov,

Přerov, Rýmařov, Staré Město, Šilperk, Šternberk, Šumperk, Unčov, Vidnava, Visenberk, Zdounky, Zábřeh.

Dvanáctý volební kraj volí poslanců 17

Volební kraj třináctý

se sídlem krajské volební komise v Uherském Hradišti; volební kraj tvoří soudní okresy:

Bojkovice, Brod Uherský, Břeclava s územím Valčic, Hodonín, Hradiště Uherské, Kyjov, Klobuky Valašské, Napajedla, Ostroh Uherský, Strážnice, Vizovice, Zďánice.

Třináctý volební kraj volí poslanců 8

Volební kraj čtrnáctý

se sídlem krajské volební komise v Moravské Ostravě; volební kraj tvoří soudní okresy:

Albrechtice, Benešov, Bílovec, Cukmantl, Frenštát, Fulnek, Hlučín, Hranice, Nový Jičín, Krnov, Klimkovice, Meziříčí Valašské, Místek, Odry, Ostrava Moravská, Opava, Osoblaha, Příbor, Rožnov, Vítkov, Vrbno, Vsetín.

Čtrnáctý volební kraj volí poslanců 14

Volební kraj patnáctý

se sídlem krajské volební komise v Trnavě; volební kraj tvoří:

ze župy bratislavské:

okres trnavský,
okres bratislavský mimo obce, které patří do šestnáctého volebního kraje;
okres senecký mimo obce, které patří do šestnáctého volebního kraje;
z okresu galantského obce: Barakon, Gán, Hody, Nebojsa, Pustý Fedýmeš a Streda nad Váhem;

města Modra, Pezinok, Svatý Jur a Trnava;

ze župy nitranské:

okres hlohovský,
okres myjavský,
okres nitranský mimo obce, které patří do šestnáctého volebního kraje,
okres novozámecký mimo obce, které patří do šestnáctého volebního kraje,
okres pišťanský,
okres povážsko-novoměstský,
okres senický,
okres skalický,
okres šalanský mimo obce, které patří do šestnáctého volebního kraje,
okres topolčianský,
město Skalica.

Patnáctý volební kraj volí poslanců 9

Volební kraj šestnáctý

se sídlem krajské volební komise v Nových Zámcích; tvoří:

ze župy bratislavské:

z okresu bratislavského obce: Hochštettno, Zohor, Stupava, Pajštún, Mást, Bystrica, Devínská Nová Ves, Lamač, Mariatál, Dubravka, Karldorf, Petržalka, Devín, Oberufer, Ivanka a Farna, Svajnsbach, Vajnory, Slovenský Hrob a Horvatský Hrob,

okres dunajsko-stredanský,

okres galantský mimo obce, které patří do patnáctého volebního kraje,

okres malacký,

z okresu seneckého obce: Německý Hrob, Réta, Boldogfa, Senec, Německý Biel, Maďarský Biel, Toroň, Zonc, Dunajská Nová Ves, Šáp, Edháza, Péntekšúr, Hedšúr, Borša, Jánošháza,

okres šamorínský,

město Bratislava,

ze župy nitranské:

z okresu nitranského obce: Velký Cytín, Čahynce, Velké Hyndice, Babindol, Velká Ves, Bránc, Pograničie, Gest, Hrnčiarovce, Čitáry, Kolečany, Žirany, Gímeš, Badice, Melienice, Výčapy-Opátovce, Lajošová, Jagerség;

z okresu novozámeckého obce: Tardošked, Andod, Velký Kýr a Dyčka;

z okresu šalanského obce: Királ'fa, Dlhá, Veča, Králová, Šaly, Tornok, Šok, Selovce, Farkašd, Neded.

města Nitra a Nové Zámky.

Všechny obce bývalé župy rábské.

Z komárňanské župy:

okres žitnoostrovský,

okres udvardský mimo obce, které patří do osmnáctého volebního kraje.

Z tekovské župy:

z okresu vrábelského obce: Aha, Mochovce, Čifáre, Tildince, Töhöl, Lüle, Iňa, Beša, Pozba, Horný Píal, Baráčka, Fajkürt, Bešeňov,

okres levický mimo obce náležející do osmnáctého volebního kraje,

z okresu zlatomoravského obec Ledec, město Levice,

ze župy ostříhonské okres parkaňský.

Ze župy honfanské:

k republice náležející část okresu sobského,

k republice náležející část okresu mikolského,

z okresu bátoevského obce: Malý Kiar, Varšany, Bor.

z okresu šahianského obce: Sazdovce, Vyška, Pereslany, Dolné Semerovce, Horné Semerovce, Hokovce, Hrkovce, Slatina, Horváty, Tompa, Malý Tur, Stredný Tur, Horný Tur, Plášťovce, Šahy, Tešmag,

okres nekijský mimo obce: Dolné Příbelce, Horné Příbelce, Dolné Plachtince, Prostředné Plachtince, Horné Plachtince, Opava, Příklek, Čelovce, Záhorie, Hrušov.

Šestnáctý volební kraj volí poslanců . . . 11

Volební kraj sedmnáctý

se sídlem krajské volební komise v Turčanském Svatém Martině tvoří:

Ze župy nitranské:

okres prievidský,

okres žabokrecký,

župa trenčianská,

„ turčianská,

„ oravská.

Sedmnáctý volební kraj volí poslanců . . . 11

Volební kraj osmuáctý

se sídlem krajské volební komise v Báňské Bystřici tvoří:

Honfanská župa mimo obce, které patří do šestnáctého volebního kraje,

ze župy komárňanské obce: Baromlak, Čahovce, Jásová a Semer,

města Báňská Štiavnice a Belá,

ze župy tekovské:

okres zlatomoravský mimo obec Ledec,

„ oslanský,

„ svatokřížský,

„ vrábelský mimo obce, které patří do šestnáctého volebního kraje,

z okresu levického obce: Rybník, Tlmoč, Velké Kosmálovce, Starý Tekov, Klačany, Čajkov, Šalmoš, Opátovce, Hronská Nová Ves, Kosihi, Podlužany,

města Kremnica a Nová Baňa,

župa zvolenská.

Osmnáctý volební kraj volí poslanců . . . 7

Volební kraj devatenáctý

se sídlem krajské volební komise v Liptovském Svatém Mikuláši tvoří:

župa liptovská,

župa spišská mimo obce, které patří do dvacátého volebního kraje,

župa gemerská mimo obce, které patří do dvacátého volebního kraje.

Devatenáctý volební kraj volí poslanců . . . 6

Volební kraj dvacátý

se sídlem krajské volební komise v Košicích tvoří:

župa novohradská;

ze župy gemerské:

z okresu rimavsko-sobotského obce: Ožďany, Hedmeg, Tomášovce, Záhorie, Dolná Pokorada,

okres siačský vyjímal obce: Budikovany,
Drienčany, Hostišovce, Meleghead,
z okresu revútskeho obce: Mikolčany, Hu-
cince, Licince,

okres tornalský,

obce bývalého okresu pútnického,

z okresu rožňavského obce: Barka, Lúčka,
Kováčvágáš, Drnava, Lipovník, Krásna Horka-
Podhradie, Jóles, Čučma, Nadabula, Rudník, Ke-
rešovce, Brzotýn, Štitník, Kunová Teplica,
Paškovce, Solovce, Vigtelka, Silice, Plešivec,
Borzova, Krásna Horka, Dlhá Lúka,

města Dobšina, Rimavská Sobota a Rožňava,

ze župy abanovohradské:

okres turňanský,

okres moldavský mimo obce Novočany,

Rudno, Paňovce,

z okresu košického obce: Keňhec, Miglec,

Sina, Velká Ida,

město Košice.

Ze župy zemplinské:

z okresu novomeského obce: Malá Toro-
na, Synek, Čerhanov, Zemplín, Velká Bara,
Malá Bara, Ladmovce, Seleška, Bodrogseg,
Bodrocká Streda, Imreg,

z okresu sečovského obec Hardiča,

okres helmecký,

z okresu michalovského obce: Drahňov,
Hedi, Malá Raška, Velká Raška, Oborin,

ze župy spišské:

z okresu starolubovenského obce: Podo-
lnec, Lomnická, Hopgart,

okres kežmarský mimo obce: Javorina,
Křížová Ves, Malý Slavkov, Krig, Landok,
Jurské, Slovenská Ves a Ždiar,

z okresu levočského: Ruskinovce,

z okresu spišsko-sobotského: Nová Lesná,
Milbach, Velký Slavkov, Matejovce, Spišská
Sobota, Stráža, Velká,

z okresu novoveského obec Vondrišiel,

z okresu gelnického obce: Švedliar, Mní-
šek, Smolnická Huf, Smolník, Krompachy,
Dol. Slovinky,

města: Gelnica, Kežmarok, Levoča, L'ubica,
Poprad, Nová Ves, Spišská Belá, Spišské
Vlachy a Spišské Podhradie,

ze župy užhorodské:

okres kapušanský mimo obce: Vysoká,
Pavlovce, Tegeňa, Malá Seretva, Velká Se-
retva, Palín, Kraška, Semná, Rebrín,

z okresu užhorodského obce: Tarnovce,
Bodfalu, Šišlovce, Koncház, Minaľ, Katergín.

Dvacátý volební kraj volí poslanců 7

Volební kraj dvacátý první

se sídlem krajské volební komise v Prešově
tvoří:

župa šarišská,

župa abanovohradská, zemplinská
a užhorodská mimo obce, které náležejí do
volebního kraje dvacátého, až po hranici auto-
nomního území Podkarpatské Rusi.

Volební kraj dvacátý první volí poslanců . . 10

Volební kraj dvacátý druhý

se sídlem krajské volební komise v Těšíně
tvoří soudní okresy:

Bílsko, Bohumín, Frýdek, Frýštát, Jablun-
kov, Ostrava Slezská, Skočov, Strumeň, Těšín.

Volební kraj dvacátý druhý volí poslanců . . 9

Volební kraj dvacátý třetí

se sídlem krajské volební komise v Užhorodě
tvoří území Podkarpatské Rusi a volí tento vo-
lební kraj poslanců 9

Článek II.

Prvé volby poslancecké sněmovny budou se
konati s vyloučením volebních krajů dvacátého
druhého a dvacátého třetího, jakož i s vylou-
čením okresu hlučinského ve volebním kraji
čtrnáctém, Vitorazska ve volebním kraji de-
vátém, území Valčic ve volebním kraji tři-
náctém a s vyloučením území plebiscitu ve
Spiši a Oravě.

Druhé a třetí skrutinium provede se při
těchto prvních volbách bez ohledu na volby
v těchto územích.

Při prvních volbách bude voliti volební
kraj čtrnáctý poslanců toliko 13.

Území z prvních voleb vyloučená zvolí do-
datečně na první volební období poslance způ-
sobem, který upraví se cestou nařizovací.

Vláda učiní opatření pro volbu legionářů
a přikáže pravoplatně případné přebytočné
mandáty některému z volebních krajů.

Článek III.

Předseda reklamační komise je povinen
z moci úřední škrtnouti ze stálých voličských
seznamů osoby, které nejsou státními občany
československými. Tato pravomoc pomíjí 31. pro-
sincem 1920.

HLAVA PRVNÍ.

O právu volebním a volitelnosti.

I. O právu volebním.

§ 1.

Právo voliti poslance přísluší všem státním občanům Československé republiky bez rozdílu pohlaví, kteří v den vyložení seznamů voličských překročili 21. rok věku svého, mají bydliště v některé obci Československé republiky aspoň tři měsíce, počítajíc zpět ode dne vyložení voličských seznamů, a kteří nejsou tímto zákonem výslovně vyloučeni z práva voliti.

Doba ztrávená ve vojenské službě, při válečných úkonech nebo v zajetí nepřetrhuje bydlení.

Pro vojiny podmínka tříměsíčního bydliště neplatí (§ 4).

§ 2.

Z práva voliti jsou vyloučeni, kdož jsou vyloučeni ze zápisu do stálých seznamů voličských (§ 3 zák. z 19. prosince 1919, č. 663 Sb. z. a n.).

§ 3.

Předloží-li se obvodní volební komisi úřední doklad o tom, že volič, zapsaný do voličských seznamů, v den volby není státním občanem, anebo jest vyloučen z práva voliti podle ustanovení § 3, č. 1, 3 a 4 zákona o stálých seznamech voličských, aneb rozhodnutí volebního soudu, že občan neprávem do voličských seznamů byl zapsán, nesmí býti připuštěn k hlasování (§ 39).

§ 4.

Každý občan má volební právo jen v jediné obci a vykonává je osobně.

Vojini mají právo volební v obci, ve které jsou službou přikázáni v den vyložení voličských seznamů.

II. O volitelnosti.

§ 5.

Za poslance mohou býti voleni státní občané Československé republiky, bez rozdílu pohlaví, kteří v den volby dokonali 30 roků věku svého, jsou aspoň tři léta státními občany Československé republiky, a kteří nejsou podle § 2 vyloučeni z práva voliti.

Pro volby, které se vykonají do 31. prosince 1924, neplatí podmínka o tříletém státním občanství.

III. Povinnost voliti.

§ 6.

Každý volič jest povinen volby se zúčastniti. Od této povinnosti jsou osvobozeny osoby, které:

a) jsou starší než 70 let, nebo

b) pro nemoc nebo vadu tělesnou nemohou se dostaviti do místnosti volební,

c) pro neodkladné povinnosti svého úřadu nebo povolání nemohou včas přijíti k volbě,

d) jsou v den volby vzdáleny od místa volby nejméně 100 km,

e) jsou zdrženy přerušením dopravy nebo jinými nepřekonatelnými překážkami.

Zaměstnavatel jest povinen upravit v den volby službu tak, aby se zaměstnanci mohli volby zúčastniti.

Rovněž vojenská služba budiž v den volby upravena takovým způsobem, aby, pokud služební poměry to dovolují, i vojínové, kteří mimo místo služební mají právo volební, mohli toto právo vykonati.

HLAVA DRUHÁ.

Volební komise.

§ 7.

Ku provedení voleb jsou povolány:

1. Místní komise (§ 8).
2. Obvodní volební komise (§ 9).
3. Krajská volební komise (§ 10).
4. Ústřední volební komise (§ 11).

§ 8.

Místní komise.

Místní komise, která podle zákona o stálých voličských seznamech ze dne 19. prosince 1919, č. 663 Sb. z. a n., sestavuje voličské seznamy, dohlíží vůbec k tomu, aby obecní úřad šetřil ustanovení daných pro řízení volební.

§ 9.

Obvodní volební komise.

Obvodní volební komise řídí volbu v obcích. Pro každou volební místnost zřídí se obvodní volební komise.

Členy jejími jsou zástupcové volebních stran, a to za každou stranu po jednom zástupci a jedním náhradníkem; jsou-li jen dvě nebo tři volební strany, po dvou členech a dvou náhradních.

Zmocněnec volební strany (§ 22, č. 3) jmenuje zástupce své strany a jeho náhradníka, které ohlásí aspoň čtrnáct dnů přede dnem volby u politického úřadu, jemuž přísluší přímý dozor v obci.

Nejmenuje-li některá strana včas svých zástupců, může jmenovati politický úřad sám členy a náhradníky za tuto stranu.

V obcích, kde práce konceptní obstarává zvláštní úředník, jest tento úředník dalším členem komise s hlasem poradním a zapisovatelem. Je-li potřebí dalších pomocných sil, dodá je obec; nestane-li se tak, učiní vhodné opatření předseda volební komise na vrub obce.

Komise volí za předsednictví svého nejstaršího člena před zahájením volby ze sebe předsedu a místopředsedu většinou hlasů; nebylo-li dosaženo většiny, rozhoduje los.

Předseda a místopředseda nesmějí náležeti téže straně, leč by byli jmenováni toliko zástupcové jedné strany.

§ 10.

Krajská volební komise.

Krajská volební komise jest povolána, aby upravila kandidátní listiny (§ 25) a provedla prvé skrutinium (§ 46).

Předsedu a jeho zástupce jmenuje ministr vnitra. Členy jsou zmocněnci volebních stran (§ 22, čís. 3). Je-li volebních stran více nežli 10, jmenuje ministr vnitra 10 až 12 členů a tolikéž náhradníků ze zmocněnců volebních stran a jejich náhradníků. Zmocněnci stran, kteří nebyli jmenováni členy, mají právo účastniti se schůzí komise s hlasem poradním a buďtež do schůzí zvaní.

§ 11.

Ústřední volební komise.

Ku provedení druhého a třetího skrutinia jest určena 12členná ústřední volební komise při ministerstvu vnitra.

Předsdou její jest úředník, ministrem vnitra určený.

Každá strana, která ohlásila platnou kandidátní listinu, navrhne ministerstvu vnitra jednoho člena a jednoho náhradníka aspoň čtrnácte dnů přede dnem volby. Z navržených jmenuje ministr vnitra členy komise. Ostatní mohou jako důvěrníci býti přítomni, nemají však práva do jednání komise zasahovati. Za každou stranu smí býti přítomna jen jedna osoba, buď jako člen nebo jako důvěrník.

§ 12.

Kdo může býti členem komise.

Členem komise, v §§ 9 až 11 uvedených, může býti občan, který má podmínky práva volebního a není z práva voliti vyloučen, byl i neměl bydliště v obci, v níž komise jest zřízena.

Kandidáti nemohou býti členy těchto komisí.

Týž občan může býti členem dvou nebo několika komisí.

§ 13.

Jak se komise usnáší.

Komise v §§ 9 až 11 jmenované mohou se platně usnášeti za přítomnosti jakéhokoli počtu členů.

Rozhodují nadpoloviční většinou hlasů; předseda hlasuje toliko, je-li počet hlasů stejný.

§ 14.

Společné komise pro volby do poslanecké sněmovny a senátu.

Konají-li se volby do poslanecké sněmovny nejpozději do 4 neděl po dni, kdy se konaly volby do senátu, jsou obvodní volební komise a ústřední volební komise, které prováděly volby do senátu, také povolány prováděti volby do poslanecké sněmovny. Členy těchto komisí nesmějí však býti zástupcové stran, které neohlásily platných kandidátních listin pro volby do poslanecké sněmovny, naopak buďtež komise ty doplněny zástupci stran, které nekandidovaly do senátu, avšak ohlásily platné kandidátní listiny pro volby do poslanecké sněmovny; při tom sluší užiti předpisů §§ 9 a 11.

Vyjma případ prvního odstavce nutno ustaviti nově obvodní volební komise i ústřední volební komisi.

HLAVA TŘETÍ.

O přípravném řízení volebním.

§ 15.

Rozepsání voleb. Vyhláška.

Ministerstvo vnitra rozepíše volbu tak, aby přípravy k volbě včas mohly býti skončeny.

Volba se vyhlásí v úředních listech, dále v každé obci vyhláškami na veřejných místech po dobu 14 dnů, jakož i jinakým způsobem v místě obvyklém. Tvoří-li obec několik osad, budiž volba vyhlášena také ve všech osadách.

Vyhláška v úředním listě musí obsahovati den, v který se volba koná, den, kdy voličské sešnamy ve všech obcích musí býti vyloženy, jakož i vyzvání, aby strany do zákonných lhůt navrhly zástupce do komisí.

Vyhláška v obci musí obsahovati den volby a počet poslanců, kteří mají v příslušném volebním kraji býti voleni, vyzvání, aby strany do lhůt zákonných navrhly své zástupce do komisí (§§ 9 až 11), jakož i počet těchto komisí, dobu a místo, kdy a kde jest možno nahlížeti do voličských seznamů, lhůtu a místo ku předložení kandidátních listin s udáním kalendářního dne, a ustanovení o formě a obsahu kandidátních listin.

§ 16.

Stálé seznamy voličské.

Volby vykonají se podle stálých seznamů voličských (§ 14 zák. o stál. vol. sezn.).

§ 17.

Vyložení seznamů voličských.

Zároveň s volební vyhláškou vyloženy buďtež po čtrnácte dnů stálé seznamy voličské. Spadá-li první den vyložení voličských seznamů

do doby mezi 1. únorem a 31. červencem, vyložen v buděž seznamy, upravené řízením, které podle § 8 zákona o stálých seznamech voličských má být zahájeno 15. prosincem roku předcházejícího; spadá-li den vyložení voličských seznamů do doby mezi 1. srpnem a 31. lednem následujícího roku, buděž vyloženy seznamy, upravené řízením, které podle § 8 zákona o stálých seznamech voličských má být zahájeno 15. červnem. Pro volby, které se rozepíší do 31. července 1920, vyloženy buděž seznamy z 15. ledna 1920.

Voličské seznamy buděž k nahlédnutí přístupny nejméně po tři hodiny denně, v obcích přes 5000 obyvatelů nejméně po osm hodin denně, avšak ve všech obcích po dvě soboty i v hodinách poledních, v neděli vždy od 8. do 12. hodiny polední.

Do seznamů má každý právo nahlížeti a činiti si opisy a výpisy, pokud tím nevylučuje jiných osob z výkonu téhož práva.

Ke správnému dodržování těchto ustanovení dohlíží členové místní komise.

§ 18.

Které voličské seznamy jsou podkladem pro hlasování.

Voličské seznamy upravené řízením, které podle § 8 zákona o stálých voličských seznamech má být zahájeno 15. prosince, budou podkladem pro hlasování, které se provede v době ode dne 1. února do 31. července následujícího roku, a seznamy upravené řízením, které má být zahájeno 15. červnem, pro hlasování, které se provede v době ode dne 1. srpna téhož roku do konce ledna roku následujícího.

Voličské seznamy, upravené řízením, které bylo zahájeno 15. ledna 1920, budou podkladem pro volby, při nichž se hlasy odevzdají v době od 1. března do 31. července 1920 (§ 14 zák. o stál. sezn. vol.).

§ 19.

Změny v seznamech voličských.

Změny v seznamech voličských mohou být provedeny toliko, pokud je připouští zákon o stálých seznamech voličských.

V posledních osmi dnech přede dnem volby nesmí být v seznamech voličských nic měněno.

§ 20.

Dodatečné vyložení seznamů voličských.

Voličské seznamy, které podle § 18 budou podkladem pro hlasování, vyloženy buděž po osm dnů až do dne volby k veřejnému nahlédnutí.

O právu nahlížeti, činiti si opisy a výpisy, a o hodinách, po které seznamy mají být vyloženy, platí obdobně ustanovení § 17.

§ 21.

Kandidátní listiny.

Nejpozději dvacátý prvý den přede dnem volby do 12. hodiny polední předloží strany předsedovi krajské volební komise kandidátní listiny ve dvojím stejnopise. Předseda jest povinen podatelé potvrditi den a hodinu podání. Žadatel může předložit další opis kandidátní listiny, jehož souhlas s předloženou kandidátní listinou předseda krajské volební komise potvrdí.

Aby kandidátní listina byla platná, budiž opatřena úředně ověřenými podpisy nejméně sto voličů, zapsaných do voličských seznamů v obcích volebního kraje, o něž jde. Jsou-li podkladem pro odevzdání hlasů (§ 18) jiné voličské seznamy, než které byly vyloženy zároveň s volební vyhláškou (§ 17), stačí zápis v jednom neb druhém voličském seznamu.

U podpisu voličova budiž uvedena obec, v níž jest volič v seznamech zapsán. Podpisy ověřuje notář, soud, nebo politický úřad.

Úmrtí, odvolání podpisu nebo ztráta volebního práva podpisovatelem nepůsobí na platnost kandidátní listiny.

Až do 1. ledna 1935 platí pro volební kraje patnáctý až dvacátý prvý tyto úchyly:

1. vyžaduje se podpisů nejméně jednoho tisíce voličů;

2. podpisy buděž ověřeny přednostou politického úřadu druhé stolice (županem) oné župy, na jejímž území leží sídlo krajské volební komise, aneb osobou jím k tomu pověřenou.

§ 22.

Obsah kandidátní listiny.

Kandidátní listina musí dále obsahovati:

1. označení strany;
2. jméno, příjmení, zaměstnání a bydliště kandidátů.

Pořadí každého kandidáta budiž označeno arabskými číslicemi;

3. označení zmocněnce strany a jeho náhradník s udáním přesné adresy. Nejsou-li označení, považuje se první podepsaný za zmocněnce a voličové na druhém a dalším místě podepsaní za jeho náhradníky. Kandidáti nemohou být označeni za zmocněnce strany ani za jejich náhradníky.

Strana může kandidovati nejvýše o třetinu osob více, než má být ve volebním kraji voleno poslanců. Při výpočtu třetiny urovná se zlomek na nejbližší vyšší celé číslo.

Župan a okresní náčelník nemohou být kandidováni.

§ 23.

Prohlášení kandidátů.

Ke kandidátní listině budiž připojeno písemně, vlastnoručně podepsané prohlášení všech kandidátů, že kandidaturu přijímají a že se svým souhlasem na jiné kandidátní listině, ani v jiném volebním kraji navržení nejsou.

Dli-li kandidát mimo území Československé republiky, není třeba tohoto prohlášení.

§ 24.

Příprava pro řízení u krajské volební komise.

Předseda krajské volební komise opatří kandidátní listiny řadovým číslem arabským podle pořadí, jak došly, a vykoná přípravy pro rozhodování krajské volební komise. Zejména učiní tato opatření:

Má-li kandidátní listina formální vady, na př. nedostatečný počet podpisů, nebo větší počet kandidátů než jest přípustno, nebo není-li označení strany uvedeno, nebo pořadí kandidátů vyznačeno, nebo není-li opatřen souhlas kandidátů a pod., vyzve zmocněnce, aby do tří dnů vadu tu odstranil.

Je-li několik kandidátních listin označeno stejným anebo nesnadno rozeznatelným označením strany, vyzve zmocněnce těchto kandidátních listin, aby do tří dnů kandidátní listiny opravili.

Je-li kandidát na několika listinách, dotáže se ho písemně se lhůtou třídní, kterou kandidaturu přijímá.

§ 25.

Řízení u krajské volební komise.

Předseda svolá zároveň do pěti dnů krajskou volební komisi, aby zmocněnci stran do kandidátních listin nahlédli a přednesli své námítky, a aby komise o úpravě kandidátních listin rozhodla.

Komise zejména rozhoduje, neshodly-li se strany, jejichž kandidátní listiny jsou označeny stejným anebo nesnadno rozeznatelným označením strany.

Neodpoví-li kandidát, uvedený na několika listinách, do lhůty, dané mu předsedou komise, škrtně ho komise na listině, k níž nebyl připojen vlastnoručně stvrzený souhlas s kandidaturou; jinak škrtně ho na listině později došlé.

Nepředloží-li zmocněnec do lhůty, dané mu předsedou komise, prohlášení kandidátovo, pokud ho podle § 23 jest třeba, škrtně komise kandidáta z kandidátní listiny.

Nezmenší-li zmocněnec kandidátní listinu na přípustný počet kandidátů (§ 22), škrtně komise poslední nadpočetné kandidáty.

Kandidátní listinu, která ani po tomto řízení nemá potřebného počtu podpisů, anebo označení strany, prohlásí komise za neplatnou. Usnesení o tom vyhlásí v úředních listech s udáním důvodů.

Je-li kandidován župan nebo okresní náčelník (§ 22 poslední odst.), škrtně ho komise z kandidátní listiny.

Krajská volební komise rozhoduje s platností konečnou.

§ 26.

Řízení u ministerstva vnitra.

Předseda krajské volební komise zašle jeden stejnopis kandidátních listin ministerstvu vnitra.

Ministerstvo vnitra provede ihned řízení, aby žádný z kandidátů nebyl kandidován v několika volebních krajích. Řízení toto se děje za účasti stran. Nebylo-li docíleno dohody zmocněnců za jediný den, škrtně ministerstvo z vlastní pravomoci kandidáta tak, aby zbyla kandidatura jen v jediném kraji.

Jsou-li kandidátní listiny, vydané pravděpodobně touže stranou, v různých volebních krajích označeny odchylně, vyzve ministerstvo vnitra zmocněnce této strany, aby se vyjádřili, anebo se shodli na jednotném označení kandidátních listin. Neučiní-li tak ve lhůtě ministerstvem jim dané, považují se kandidátní listiny, jejichž označení je různé, za kandidátní listiny různých stran.

Výsledek řízení oznámí ministerstvo vnitra zúčastněným krajským volebním komisím a stranám.

§ 27.

Odvolání kandidatury.

Když se kandidát kandidatury vzdá a předloží o tom předsedovi krajské volební komise ověřené podepsané prohlášení, což se však může státi nejdéle pátý den před volbou, vyhlásí předseda krajské volební komise odvolání kandidatury tak, aby vešlo co nejvíce ve veřejnou známost.

Byla-li kandidatura odvolána po čtrnáctém dnu před volbou, zůstává jméno kandidátovo na kandidátní listině, avšak při skrutiniu se k němu nepřihlíží.

§ 28.

Vyhlášení kandidátních listin.

Nejméně čtrnáctý den přede dnem volby vyhlásí předseda krajské volební komise v úředních listech dotčeného volebního kraje všechny platné kandidátní listiny s označením stran, řadovým číslem, a s plným a přesným uvedením všech kandidátů. Není dovoleno uveřejnit s kandidátními listinami podpisy voličů § 21 nařízené.

§ 29.

Rozmnožení kandidátních listin.

Předseda krajské volební komise dá rozmnožit tiskem platné kandidátní listiny, na nichž bude uvedeno číslo řadové, označení strany a všichni kandidáti (§ 22, č. 2.) i jejich pořadí.

Každá kandidátní listina bude rozmnožena zvláště ve formě hlasovacího lístku, a to všechny listiny písmem téhož druhu a stejné velikosti, na papíru téže barvy i jakosti a též rozměrů, a bude opatřena na témže místě pečeti krajské volební komise.

Předseda krajské volební komise zašle je starostům obcí s vyzváním, aby je dodali všem voličům nejdéle třetí den před volbou.

Náklady tisku kandidátních listin uhradí do 31. prosince 1924 dvěma třetinami stát a jednou třetinou strany, po 31. prosinci 1924 z polovice stát a z polovice strany.

Strana může, předkládajíc kandidátní listinu (§ 21), svým zmocněncem prohlásiti, že nežádá, aby její kandidátní listina byla úředně dodána voličům buď v určitých politických okresích nebo v celém volebním kraji, a může si zároveň pro tyto politické okresy nebo pro celý volební kraj objednat určitý počet úředních výtisků své kandidátní listiny, jichž dodání voličům si sama obstará. Hradí pak jen výlohy tisku objednaných výtisků podle poměru, uvedeného v odstavci předcházejícím.

K úhradě výloh, spojených s rozmnožením kandidátních listin, složí strany předsedovi krajské volební komise nejdéle třetího dne po vyzvání přiměřené zálohy, rovnající se oné části skutečných výloh tiskových, kterou dotčená strana má hraditi. Neučiní-li strana ve lhůtě této zadost své povinnosti, považuje se její kandidátní listina za odvolanou.

Kandidátní listiny, které mají podle předcházejících odstavců úředně býti dodány, budou rozmnoženy v takovém počtu, aby počet voličů v politických okresích, ve kterých dotčená kandidátní listina úředně má býti dodána, nejméně o třetinu přesahoval.

§ 30.

Povinnost pracovní při rozmnožení kandidátních listin.

Osoby, provozující živnost grafickou, nebo v ní činné, jsou povinny vyhovět příkazům předsedy krajské volební komise, směřujícím k tomu, aby kandidátní listiny byly včas rozmnoženy.

Bližší ustanovení bude určeno nařízením.

HLAVA ČTVRTÁ.**Volba.**

§ 31.

Den a místnost volby.

Každá obec jest místem volebním. Na Slovensku mohou býti obce s méně než 250 obyvateli přikázány k nejbližší větší obci jako k místu volebnímu.

Volba koná se v neděli od osmé hodiny ranní. Hodinu konečnou určí politický úřad, kterému přísluší přímý dozor v obci.

Místnosti volební, jakož i všechny potřeby pro ně opatří podle poukazu místní komise obecní úřad.

Je-li zapsáno do seznamu voličského jednoho volebního obvodu více než tisíc voličů, bude volba konána v několika místnostech, a to tak, aby do jedné místnosti nebylo přikázáno více než tisíc voličů.

§ 32.

Zákaz podávati alkoholické nápoje.

V den před volbou a v den volby jest zakázáno prodávati, čepovati nebo podávati nápoje, obsahující alkohol.

§ 33.

Volební vyhláška.

Nejméně osmý den přede dnem volby vyhlásí politický úřad prvé stolice (magistrát) veřejnou vyhláškou a způsobem v místě obvyklým den, počáteční a konečnou hodinu, i místnost volby.

Ve vyhlášce, která musí býti vyvěšena až do dne volby, bude voliči vyzváni, aby si osobně na určeném místě vyzvedli legitimáční lístek a kandidátní listiny, pokud podle § 29 úředně mají býti dodány, nestalo-li se to včas pro jakoukoliv překážku, a při tom aby podle potřeby předložili průkaz listinný, osvědčující jejich totožnost (na př. list domovský, křestní, rodný, pracovní vysvědčení a pod.). Kromě toho bude ve vyhlášce uvedeno, které strany kandidují a které kandidátní listiny podle § 29 nebudou úředně dodány.

§ 34.

Průkaz voličův.

Starosta obce dá nejdéle třetí den přede dnem volby dodat každému voliči do bytu kandidátní listiny předsedou krajské volební komise mu zasláné, a v obcích nad tisíc obyvatelů též lístek legitimáční. Na Slovensku dodá se legitimáční lístek i voličům těch obcí, které jsou přikázány k nejbližší větší obci (§ 31).

V legitimáčním lístku, jež vydávají úřady obecní, budou uvedeny: pořadové číslo seznamu voličského, jméno a příjmení voličovo, den, ho-

diny a místnost volební a podstatná ustanovení o volební povinnosti, o způsobu hlasování a o trestech. Legitimace budiž opatřena obecní pečeti.

Za ztracený nebo poškozený lístek legitimací vydán bude voliči na průkaz (§ 33) legitimací lístek jiný, zřetelně označený jako duplikát.

Nedodané legitimací listky odevzdá starosta obce pod vlastní odpovědností příslušné obvodní volební komisi, u které může volič v den volby žádati vydání legitimací lístku, předloživ podle potřeby průkazní listinu (§ 33).

V obcích, ve kterých netřeba dodávat legitimací lístků, vykáží se voličové, vzejdou-li pochybnosti o jejich totožnosti, průkazem listinným, osvědčujícím jejich totožnost (na př. listem domovským, křestním, rodným, pracovním vysvědčením), aneb svědectvím dvou voličů, nemá-li volič takových dokladů po ruce.

§ 35.

Zástupce dohlédacího úřadu.

Politický úřad má právo vyslati k volbě svého zástupce, aby dohlédal k správnému provádění volby.

§ 36.

Důvěrníci.

Obvodní volební komise musí k návrhu stran připustiti z každé strany dva voliče za důvěrníky, kteří mají právo býti přítomni celému volebnímu aktu až do prohlášení výsledku sčítání hlasů. Návrh musí býti učiněn předsedovi komise ústně nebo písemně před zahájením volby.

Důvěrníci stran mohou vznášeti námitky co do totožnosti voličovy nebo proto, že volič v den volby není k volbě oprávněn (§ 3); jinak nemají práva zasahovati do řízení volebního.

§ 37.

Přístup do volební místnosti.

Do volební místnosti mají přístup mimo členy volební komise, slyš pomocné (§ 9), důvěrníky a zástupce dohlédacího úřadu, pouze voličové, kteří jsou zapsáni ve voličských seznamech dotčeného volebního obvodu. Odevzdáv hlasovací lístek, má volič místnost volební ihned opustiti.

Agitovati nebo zříditi agitační kancelář v budově, v níž jest volební místnost, není dovoleno.

§ 38.

Hlasování.

Obvodní volební komise, ustavivši se (§ 9), prohlédne před počátkem volby osudí.

Potom se přikročí k odevzdávání hlasů. Voličové dostavte se se všemi kandidátními listinami, které jim byly dodány.

Volební komise vezme od voliče legitimací lístek a zjistí, má-li volič všechny kandidátní listiny, které podle § 29 v obci mají býti úředně dodány, neškrtané a neoznačené. Za chybějící, škrtané, nebo jinak označené dodá mu jiné, tak, aby volič měl všechny kandidátní listiny, pokud podle § 29 mají býti úředně dodány.

Dále mu vydá úřední obálku. Všechny obálky buďtež stejné velikosti, jakosti a barvy a nesmějí míti žádného odlišného znamení. Dodá je obec na svůj vrub.

Volich sám vloží hlasovací lístek do obálky v prostoru tak odděleném, aby nemohl býti pozorován, načež před komisí vhodí obálku do volebního osudí, a musí odložit kandidátní listiny, které mu zbyly, do zvláštní schránky.

Tímto způsobem odevzdají své hlasy nejprve členové volební komise a pak ostatní voličové v pořádku, jak se do volební místnosti dostavili.

Volební komise dohlíží ke správnému odevzdávání hlasovacích lístků a bdí nad udržováním pořádku ve volební místnosti. Členům komise není dovoleno opravovati nebo doplňovati hlasovací lístky, byť i o to voličem byli požádáni.

Odevzdání hlasovacího lístku budiž členy komise vyznačeno ve dvou stejnopisech voličských seznamů.

§ 39.

Námitky proti voličům.

Obvodní volební komise rozhoduje o tom, zdali volič má býti připuštěn, aby odevzdal hlasovací lístek, jen tehdy, když:

1. jest pochybnost o jeho totožnosti, nebo
2. když se namítá, že podle § 3 nesmí při volbě hlasovati.

Námitky tyto mohou býti podány členy volební komise, nebo důvěrníky stran (§ 36) potud, pokud hlasovací lístek občana, jehož právo se popírá, nebyl ještě vložen do osudí. Rozhodnutí volební komise stanež se zpravidla dříve, než se připustí další volič, aby odevzdal hlasovací lístek. Žádá-li volič, aby mohl předložiti doklady o svém oprávnění k volbě, může tak učiniti nejdéle před zakončením hlasování.

§ 40.

Obsah hlasovacích lístků.

Volich smí odevzdati kandidátní listinu kterékoliv strany.

Škrty, výhrady a jiné změny nemají účinku.

§ 41.

Přerušeni volby.

Nastanou-li okolnosti, jež znemožňují zahájit volební jednání, pokračovati v něm, nebo je ukončit, může obvodní volební komise prodloužit dobu volební nebo provedení voleb odročiti na

pozdější hodinu. Opatření takové budiž ihned vyhlášeno veřejně způsobem v místě obvyklým. Jde-li o přerušení volby již zahájené, buďtež volební spisy i volební osudí s odevzdanými již hlasovacími lístky volební komisí zapečetěny a neporušenost pečeti protokolárně zjištěna při nově zahájené volbě.

§ 42.

Konec hlasování.

Když doba volební uplyne, uzavře se volební místnost, avšak odvolí ještě všichni voličové, kteří jsou ve volební místnosti nebo v čekárně, volební komisí pro voliče určené, nebo přímo před volební místností, načež prohlásí předseda volební komise hlasování za skončené.

HLAVA PÁTÁ.

O zjištění a prohlášení výsledku volby.

I. První skrutinium.

§ 43.

Sčítání hlasů.

Když bylo hlasování skončeno, zůstanou ve volební místnosti, mimo členy komise, zástupce dohlédacího úřadu a síly pomocné, jen důvěrníci volebních stran. Volební komise vyjme obálky s hlasovacími lístky z osudí, spočte je a srovná počet obálek se záznamy ve voličských seznamech. Potom vyloučí lístky neplatné, rozdělí hlasovací lístky podle volebních stran a zjistí volební výsledek dvojím písemným zaznamenáním. Při tom každý člen komise má právo nahlížeti do hlasovacích lístků.

Ve prospěch kandidátní listiny strany počítají se i takové hlasovací lístky, na nichž jména kandidátů jsou škrtnuta nebo měněna.

Neplatné jsou hlasovací lístky, nejsou-li na tiskopise, vydaném krajskou volební komisí.

Je-li v obálce několik kandidátních listin, jsou neplatny všechny.

§ 44.

Zápis o volbě.

O výsledku volby sepíše se zápis ve dvojím stejnopise. Do něho se zaznamenají jména členů volební komise, zástupce úřadu a důvěrníků, počátek a konec, přerušení volby, veškerá usnesení volební komise se stručným odůvodněním, jakož i důležitější okolnosti průběhu voleb se týkající, pak výsledek volby s udáním součtu hlasů, odevzdaných jednotlivým stranám. V součtu buďtež uvedeny hlasy volební komisí za platné uznání; součet hlasů neplatných budiž uveden zvlášť.

V zápise budiž výslovně uvedeno, kolik voličů bylo k volbě oprávněno, kolik se volby skutečně zúčastnilo a kolik z nich bylo mužů a žen.

Zápis vede úředník obecní, k volbě příbraný (§ 9), anebo jiná pomocná síla, nebo člen volební komise, předsedou komise určený.

Zápis ten, jakož i seznamy voličské a seznamy hlasovací buďtež všemi členy komise podepsány.

§ 45.

Oznámení výsledku volby.

Obvodní volební komise odešle bez průtahu jeden zápis přímo předsedovi krajské volební komise, druhý politickému úřadu první stolice (magistrátu), jemuž mimo to oznámí výsledek hlasování telegraficky nebo telefonicky.

V obcích, ve kterých jest několik volebních místností, odevzdají obvodní volební komise zápisy oné komisi, v jejímž obvodu jest obecní úřad. Tato komise sestaví na základě volebních výsledků, zjištěných obvodními volebními komisemi, volební výsledek z celé obce, a oznámí jej předsedovi krajské volební komise s jedním stejnopisem všech zápisů a politickému úřadu první stolice s druhým stejnopisem.

Výsledek voleb v obvodu politického úřadu první stolice (magistrátu) oznámí přednosta tohoto úřadu ihned ministerstvu vnitra.

Legitimační a hlasovací lístky, obálky a seznamy hlasovací, jakož i doklady (§§ 3, 39) buďtež obvodní volební komisí v obalech zapečetěny a u obecního úřadu uloženy.

§ 46.

Přikazování mandátů krajskou volební komisí.

Volební číslo.

Krajská volební komise sejde se ve svém sídle ku pozvání předsedy druhý den (v úterý) po volbě o druhé hodině odpolední.

Komise zjistí podle zápisů, došlých od volebních komisí v obcích, a podle úředních zpráv politických úřadů první stolice součet všech platných hlasů, odevzdaných jednotlivým stranám, a výpočte volební číslo.

Součet všech platných hlasů, všem stranám odevzdaných, rozdělí se počtem mandátů, které se v dotčeném volebním kraji mají obsaditi; celé číslo dělením vyšlé beze zlomků jest číslem volebním.

Volebním číslem dělí se součet hlasů odevzdaných pro každou kandidátní listinu, načež volební komise přikáže každé straně tolik mandátů, kolikráte jest volební číslo obsaženo v součtu hlasů pro stranu tu odevzdaných.

§ 47.

Kteří z kandidátů jsou zvoleni.

Z jednotlivých volebních stran obdrží mandáty straně přikázané kandidáti podle pořadí, jak

Jsou uvedeni na kandidátní listině. Odchýlí-li se kandidátní listina tištěná od kandidátní listiny u krajské volební komise podané, platí obsah i pořadí kandidátní listiny této.

Nejmenovala-li některá strana tolik kandidátů, kolik mandátů jí podle výsledku prvního skrutinia přísluší, obdrží jen tolik mandátů, kolik osob kandidovala.

§ 48.

Zápis krajské volební komise.

O jednání krajské volební komise sepiše se zápis ve dvou steinopisech, které všichni přítomní podepíší.

V zápise budiž uveden výpočet volebního čísla, postup při prikazování mandátů, jakož i zbytky, vyšlé dělením součtu hlasů číslem volebním, a počet mandátů stranám přikázaných.

Předseda krajské volební komise zašle ihned jeden steinopis zápisu přímo ministerstvu vnitra, jemuž obsah jeho zároveň telegraficky oznámí.

II. Druhé a třetí skrutinium.

§ 49.

Ohlášení kandidátních listin.

Mandáty, jež postupem v § 46 uvedeným zůstaly neobsazeny, obsadí osmý den po volbách, provedených v celé republice, ústřední volební komise, zřízená při ministerstvu vnitra (§ 11).

Nejdéle před zahájením druhého skrutinia odevzdají členové ústřední volební komise, pokud se týče důvěrníci (§ 11, odst. 3.), předsedovi komise kandidátní listiny svých stran, jež obsahovat mohou v libovolném počtu jména kandidátů, avšak jen těch, kteří těmito stranami byli v některém volebním kraji kandidováni a nebyli při prvním skrutiniu zvoleni. Jména kandidátů buďtež přesně seřazena a označena arabskými číslicemi.

Po odevzdání kandidátních listin nesmějí tyto ani jejich pořadí býti měněny, mimo případ 1. odstavce § 50.

§ 50.

Rízení před ústřední volební komisí.

Předseda ústřední volební komise podá zprávu o tom, zda při prvním skrutiniu bylo správně postupováno a zda není třeba výsledek prvního skrutinia opravit proto, že se stal omyl ve výpočtech. V případě tomto opraví ústřední volební komise přímo výsledek prvního skrutinia.

Podle zápisů, došlých od krajských volebních komisí, zjistí ústřední volební komise počet mandátů, které při prvním skrutiniu zůstaly neobsazeny.

§ 51.

Ke kterým kandidátním listinám se nepřihlíží.

Při druhém skrutiniu přihlíží se toliko k hlasům stran, které alespoň v jednom volebním kraji dosáhly nejméně 20.000 hlasů nebo volebního čísla (§ 46), je-li nižší než 20.000, a ohlásily k druhému skrutiniu kandidátní listinu.

Nejmenovala-li strana v některém volebním kraji tolik kandidátů, kolik mandátů by jí podle výsledku prvního skrutinia příslušelo, nepřihlíží se ke zbytku jejich hlasů z tohoto volebního kraje (§ 47, odst. 2.).

§ 52.

Volební číslo. Prikazování mandátů.

Komise sečte zbytky hlasů, pokud se k nim podle § 51 přihlíží, a to každé straně ze všech volebních krajů celé republiky dohromady, a zjistí volební číslo.

Volebním číslem jest celé číslo beze zlomků, vyšlé dělením součtu těchto zbytků počtem neobsazených ještě mandátů, zvětšeným o jednu.

Komise přikáže každé straně tolik mandátů, kolikráte jest volební číslo obsaženo v součtu zbytků hlasů pro stranu tu ze všech volebních krajů vykázaných.

Bylo-li obsazeno o jeden mandát více, než se mělo obsadit, odečte se přebývajícím mandát té straně, která vykazala nejmenší zbytek dělení při druhém skrutiniu, a při stejném zbytku menší počet hlasů v celé republice; je-li i počet hlasů stejný, rozhodne los.

Neohlásila-li strana tolik kandidátů, kolik mandátů na ni podle výsledku druhého skrutinia připadá, přikáže se nadbytečné mandáty stranám dalším podle zásad v § 53 uvedených.

§ 53.

Třetí skrutinium.

Nebyly-li způsobem, v § 52 uvedeným, obsazeny všechny mandáty, přikáže komise po jednom mandátu postupně těm stranám, které při dělení podle § 52 vykazaly největší zbytek dělení.

Jsou-li zbytky dělení u několika stran sobě rovny, přidělí se mandát straně té, která dosáhla celkem většího počtu hlasů v celé republice; je-li počet stejný, rozhodne los.

Strana, která nedosáhla ani při prvním ani při druhém skrutiniu volebního čísla, nemá nároku na mandát.

Strana, která při prvním skrutiniu dosáhla volebního čísla, může obdržeti mandát, i když při druhém skrutiniu volebního čísla nedosáhla.

§ 54.

Kteří z kandidátů jsou zvoleni.

Z jednotlivých stran zvoleni jsou za poslance podle počtu mandátů na stranu připadlých kandidátů podle pořadí, jak jsou uvedeni na kandidátní listině.

Kandidáti, kteří při prvním, druhém i třetím skrutiniu vyšli na prázdko, jsou náhradníci (§ 56).

§ 55.

Zápis a vyhláška volební.

O jednání ústřední volební komise sepíše se zápis, který všichni členové podepíší. V něm bude uvedeno, kteří kandidáti při skrutiniu byli prohlášeni za zvolené poslance a kteří jsou náhradníci.

Výsledek skrutinia se ihned vyhlásí.

Ministerstvo vnitra vydá zvoleným poslancům osvědčení, které zvoleného opravňuje vstoupiti do poslanecké sněmovny a účastniti se jejího jednání. Toto oprávnění pomůže, byla-li jeho volba volebním soudem prohlášena za neplatnou.

§ 56.

Jak nastupují náhradníci.

Uprázdnil-li se mandát, nastupuje náhradník téže strany podle pořadí, v jakém byl uveden na kandidátní listině téhož volebního kraje, v kterém byl kandidován poslanec, jehož mandát se uprázdnil. Není-li takového, nastupuje náhradník téže strany podle pořadí, v jakém byl uveden na kandidátní listině pro druhé skrutinium.

Není-li náhradníka téže strany, zůstane mandát uprázdněn až do konce volebního období.

Náhradníka povolá ministerstvo vnitra, které vydá povolanému osvědčení, opravňující ke vstupu do poslanecké sněmovny (§ 55, posl. odst.).

§ 57.

Stížnost proti volbám.

Stížnost proti volbám upravuje zákon o volebním soudě.

HLAVA ŠESTÁ.**Ustanovení trestní.**

§ 58.

Nejde-li o trestný čin přísněji stíhaný, trest se:

I. Jako přečin tuhým vězením od jednoho do šesti měsíců;

1. odepře-li předseda krajské volební komise nebo jiná osoba k tomu určená přijmouti kandidátní listinu a vyhověti i jinak povinnostem v § 21 uvedeným;

2. dá-li předseda krajské volební komise, nebo jiný úředník, obecní starosta nebo obecní zřízenec zúmyslně nebo z hrubé nedbalosti vyhlásiti, rozmnožiti nebo dodati nesprávné kandidátní listiny;

3. odnímá-li kdo voliči bez jeho výslovného souhlasu kandidátní listiny nebo škrtá-li mu v těchto listinách;

4. mění-li kdo proti ustanovení zákonů voličské seznamy veřejně již vyložené; když kdo

5. vydá volební komisi nestejné hlasovací obálky;

6. neodvede volební komisi nedoručených legitimáčních lístků;

7. nešetří zákazu o výčepu, prodeji a podávání nápojů obsahujících alkohol.

Pokus jest trestný.

II. Jako přestupek soudem stíhaný trestem na penězích od 50 Kč do 5000 Kč, nebo vězením od týdne do tří měsíců, když kdo

1. proti ustanovení § 4 se snaží vykonati právo volební ve více než jedné obci;

2. odepře ověření podpis voličův na kandidátní listině (§ 21);

3. odepře oprávněné osobě vydati legitimáční nebo hlasovací lístek;

4. žádá za rozmnožení kandidátních listin (hlasovacích lístků) ceny nepřiměřeně vysoké;

5. nedá svým zaměstnancům nebo podřízeným prázdko k výkonu volebního práva;

6. proti ustanovení zákonů zabraňuje nebo znemožňuje nahlížení do voličských seznamů a činiti si opisy nebo výpisy;

7. nezachová zúmyslně lhůtu, jejichž zachováním je tímto zákonem nařízeno;

8. když osoba k tomu povinná nevyloží včas voličských seznamů.

III. Jako přestupek politickými úřady stíhaný pokutou od 20 Kč do 5000 Kč, nebo vězením od 24 hodin do jednoho měsíce, když kdo

1. agituje v budově, v níž jest místnost volební, aneb v budově té zřídí volební kancelář;

2. volby bez omluvného důvodu se nezúčastní;

3. neoprávněně podepíše kandidáta na prohlášení připojeném ke kandidátní listině;

4. kandiduje vědomě na několika kandidátních listinách;

5. nesplní povinnosti v § 30 stanovené.

S druhým odsouzením pro tento čin může býti spojena ztráta živnosti;

6. podal ve velkém počtu svévolně zcela neodůvodněné reklamace.

HLAVA SEDMÁ.

Ustanovení všeobecná.

§ 59.

Dohlédací úřad.

Dohlédací úřad politický bdí nad řádným a včasným prováděním všech úředních úkonů volebním řádem obcí nařízených. Shledá-li nedbalost nebo nesprávnost, může, zachováváje pravomoc komisí v tomto volebním řádě ustanovených, úkon zcela nebo z části dáti provést vlastními orgány nákladem obce. Obec má pak právo pomoci na povolaných orgánech obecních.

§ 60.

Počet obyvatelstva.

Kde se v tomto zákoně mluví o počtu obyvatelstva, je rozhodný stav podle výsledků posledního všeobecného úředního sčítání lidu.

§ 61.

Formuláře.

Formuláře vyhlášek, protokolů volebních komisí, seznamů hlasovacích a legitimačních lístků dodá správa státní zdarma.

§ 62.

Osvobození od kolků a poplatků.

Veškerá podání, protokoly, námítky, stížnosti ve věci voleb a přílohy k nim, jakož i ověření podpisů voličů na kandidátních listinách (§ 21) a kandidátů (§ 27) jsou prosty kolků a, pokud nejde o ověření podpisů před notářem, i poplatků.

§ 63.

Zákon tento nabývá účinnosti zároveň s ústavní listinou.

§ 64.

Provedením tohoto zákona pověřuje se ministr vnitra.

T. G. Masaryk v. r.

Tusar v. r.

Staněk v. r.

v zastoupení nepřítomného ministra vnitra.

Čís. 124.

Zákon ze dne 29. února 1920

o složení a pravomoci senátu.

Článek I.

Složení senátu.

§ 1.

Senát republiky Československé skládá se ze 150 volených členů. Nikdo nemůže býti zároveň členem sněmovny poslanecké a senátu.

Konají-li se volby do obou sněmoven nejpozději 4 neděle po sobě, nesmí nikdo kandidovati do obou sněmoven. Volba kandidáta přes toto ustanovení jest neplatná.

Je-li mimo případ právě uvedený ten, kdo již jest členem sněmovny poslanecké, zvolen senátorem, aneb naopak je-li ten, kdo již jest členem senátu, zvolen do sněmovny poslanecké, podrží mandát v oně sněmovně, jejímž členem byl zvolen později.

§ 2.

Pro volby do senátu platí ustanovení řádu volení do sněmovny poslanecké, pokud tento zákon neustanovuje jinak.

§ 3.

Právo voliti do senátu přísluší všem, kdož mají právo voliti do sněmovny poslanecké, jestliže překročili v den vyložení stálých seznamů voličských (zákon ze dne 19. prosince 1919, č. 663 Sb. zák. a nař.) 26. rok věku svého.

§ 4.

Za členy senátu mohou býti voleni státní občané Československé republiky bez rozdílu pohlaví, kteří v den volby dosáhli 45. roku věku svého, jsou aspoň 10 let státními občany Československé republiky a nejsou vyloučeni z práva voliti.

Pro volby, které se provedou do konce r. 1928, neplatí podmínka desetiletého státního občanství.

§ 5.

Volební období je osmileté.

§ 6.

Konají-li se volby do senátu nejpozději do 4 neděl po dni, kdy se konaly volby do sněmovny poslanecké, jsou obvodní volební komise a ústřední volební komise, které prováděly volby do této sněmovny, také povolány prováděti volby do senátu. Členy těchto komisí nesmějí však býti zástupcové stran, které neohlásily platných kandidátních listin pro volby do senátu, naopak buďtež komise ty doplněny zástupci stran, které ne kandidovaly do sněmovny poslanecké, avšak ohlásily platné kandidátní listiny pro volby do senátu; při tom sluší užití předpisů §§ 9 a 11 řádu volení do sněmovny poslanecké.

Vyjma případ odstavce 1. nutno ustaviti nově obvodní volební komise i ústřední volební komisi.

§ 7.

V každém volebním kraji pro volby do senátu utvoří se krajská volební komise, o níž platí